

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

HỘI NGHỊ CTV BÁO CHÍ

NHÂN NGÀY VI CHẤT DINH DƯỠNG (1-2/6/2016)

Hà Nội, ngày 26/5/2016. VIỆN DINH DƯỠNG.

Vi chất dinh dưỡng cần thiết cho tăng trưởng, phát triển trí tuệ, tầm vóc, nâng cao sức khỏe và chất lượng cuộc sống. Chủ đề của ngày VCDD năm nay là “*Hãy sử dụng các thực phẩm có bổ sung vi chất dinh dưỡng hàng ngày*”.

I. Thực trạng về 1 số bệnh thiếu vi chất dinh dưỡng có ý nghĩa sức khỏe cộng đồng ở Việt Nam:

Trong những năm qua, công tác phòng chống thiếu vi chất dinh dưỡng ở Việt Nam tiếp tục đạt được nhiều thành tựu quan trọng, tuy nhiên, kết quả tổng điều tra dinh dưỡng do Viện Dinh dưỡng công bố năm 2015 cho thấy tỷ lệ thiếu vi chất dinh dưỡng có xu hướng giảm so với điều tra quốc gia năm 2010 nhưng tốc độ giảm chậm và vẫn còn ở mức có ý nghĩa sức khỏe cộng đồng đối với trẻ em, phụ nữ có thai, phụ nữ tuổi sinh đẻ về 1 số vi chất dinh dưỡng như thiếu vitamin A tiền lâm sàng, thiếu máu, thiếu kẽm, thiếu iốt, khẩu phần canxi thấp và có sự khác biệt lớn giữa các vùng.

1. Thiếu vitamin A

Năm 1985, tỷ lệ trẻ dưới 5 tuổi bị khô mắt có tổn thương giác mạc hoạt tính là 0,07%, tức là cao hơn gấp 7 lần ngưỡng của Tổ chức Y tế Thế giới (TCYTTG) về ý nghĩa sức khỏe cộng đồng. Năm 1988, hoạt động bổ sung vitamin A liều cao đã được triển khai thí điểm và từ năm 1993, mở rộng ra tất cả các trẻ 6-36 tháng trong toàn quốc. Năm 1994, tỷ lệ khô mắt đã hạ thấp dưới ngưỡng quy định của TCYTTG; Năm 1995, Việt nam đã được TCYTTG công nhận là đã thanh toán thiếu vitamin A tiền lâm sàng nhưng thiếu vitamin A tiền lâm sàng vẫn còn ở mức ý nghĩa sức khỏe cộng đồng. Tỷ lệ thiếu Vitamin A tiền lâm sàng ở trẻ em dưới 5 tuổi là 13,0%, có sự chênh lệch giữa các vùng, một số địa phương miền núi, tỷ lệ này lên tới 16.1%. Một trong những nguyên nhân quan trọng là do bữa ăn hàng ngày của trẻ (2- dưới 5 tuổi) mới chỉ đáp ứng được 65% nhu cầu vitamin A.. 34.8% bà mẹ có vitamin A trong sữa mẹ thấp do bữa ăn hàng ngày chưa đáp ứng được nhu cầu vitamin A. Tỷ lệ thiếu vitamin A cận lâm sàng ở trẻ em giảm là kết quả tổng hòa của nhiều giải pháp, trong đó biện pháp uống bổ sung viên nang vitamin A liều cao đóng vai trò vô cùng quan trọng.

2. Thiếu máu dinh dưỡng do thiếu sắt

Kết quả điều tra toàn quốc năm 2015 cho thấy 32,8% phụ nữ có thai, 25,5% phụ nữ tuổi sinh đẻ, 27,8% trẻ em dưới 5 tuổi bị thiếu máu. Tỷ lệ thiếu máu cao nhất ở trẻ em dưới 24 tháng tuổi (42.7- 45%). Phụ nữ tuổi sinh đẻ khu vực miền núi có tỷ lệ thiếu máu cao nhất (27.9%), khu vực nông thôn và thành phố có tỷ lệ thiếu máu thấp hơn với tỷ lệ tương ứng là 26.3 và 20.8%.. Theo dõi diễn biến theo thời gian cho thấy tỷ lệ thiếu máu có xu hướng giảm, tuy

nhiên giảm ở mức chậm và hiện vẫn ở mức trung bình về YNSKCD (>20%). Thiếu máu do thiếu sắt chiếm tỷ lệ 63,6 % (TE); 54,3% (PNCT) và 37,7% (PNTSD) các trường hợp thiếu máu. Thiếu sắt chiếm tỷ lệ 50,3 (trẻ em); 47,3% (PNCT) và 23,6% (PN TSD).

3. Thiếu kẽm

Thiếu kẽm ở Việt Nam cũng là vấn đề có ý nghĩa sức khỏe cộng đồng. Kết quả Điều tra cho thấy tỷ lệ phụ nữ có thai bị thiếu kẽm là 80,3%, phụ nữ tuổi sinh đẻ 63,6% và trẻ em dưới 5 tuổi là 69,4% ở mức nặng về YNSKCD.

4. Thiếu Iốt

Năm 1992, 84% dân số Việt Nam bị thiếu iốt. Điều tra toàn quốc (1998) cho thấy, tỷ lệ bướu cổ đã giảm có ý nghĩa, tỷ lệ có hàm lượng iốt niệu thấp giảm từ 84% (1992) xuống còn 43.5% và tình trạng thiếu iốt ở Việt Nam mang tính toàn quốc, không kể miền núi, thành thị hay vùng đồng bằng, ven biển. Tỷ lệ người có nguy cơ bị các rối loạn do thiếu iốt có xu hướng gia tăng do độ bao phủ muối iốt ở nhiều địa phương ngày càng giảm dần, từ 90% (năm 2005) xuống còn 69,5% (năm 2008).

II. Những ảnh hưởng về sức khỏe do thiếu vi chất dinh dưỡng:

1. Vitamin A

Vitamin A cần thiết cho quá trình nhìn, quá trình tăng trưởng, tham gia vào đáp ứng miễn dịch, chống nhiễm khuẩn. Thiếu vitamin A gây nên bệnh khô mắt thậm chí gây mù dinh dưỡng, giảm sức đề kháng, tăng tỷ lệ nhiễm trùng và tử vong, chậm phát triển ở trẻ em, làm tăng tỷ lệ trẻ thấp còi và nhẹ cân.

2. Sắt

Thiếu sắt sẽ dẫn đến thiếu máu thiếu sắt, ảnh hưởng đến sự phát triển thể lực, trí tuệ; giảm khả năng lao động và học tập; sức khỏe kém. Phụ nữ có thai bị thiếu máu dễ dẫn đến sảy thai, đẻ non. Người mẹ bị thiếu máu thiếu sắt, con sinh ra có nguy cơ cân nặng sơ sinh thấp.

3. Kẽm

Kẽm rất cần cho quá trình tăng trưởng, tăng cường khả năng miễn dịch, hạn chế mắc các bệnh nhiễm khuẩn (tiêu chảy, viêm đường hô hấp...), tham gia vào hoạt động của các enzym, phân chia tế bào, phát triển cơ thể. Thiếu kẽm làm tăng biến chứng trong thời kỳ thai nghén, cản trở sự phát triển trí lực và thể lực ở trẻ em.

4. Iốt

Iốt rất cần cho việc tổng hợp hormone tuyến giáp, tăng trưởng... thiếu iốt gây thiếu năng trí tuệ thậm chí gây đần độn.

III. Chiến lược thanh toán thiếu vi chất dinh dưỡng ở Việt Nam:

Phòng chống thiếu vi chất dinh dưỡng là một cuộc chiến bền bỉ để đẩy lùi “**nạn đói tiềm ẩn**” nâng cao năng lực lao động, phát triển trí tuệ, tầm vóc, chất lượng cuộc sống và nâng cao sức khỏe của người dân Việt Nam. Phòng chống thiếu vi chất dinh dưỡng là 1 trong 6 mục tiêu quan trọng của Chiến lược quốc gia dinh dưỡng 2011 – 2020.

Chiến lược phòng chống thiếu vi chất dinh dưỡng hiện nay là kết hợp đồng thời các giải pháp. Bổ sung vi chất dinh dưỡng cho các đối tượng có nguy cơ cao là một giải pháp quan trọng, cần thiết để khắc phục nhanh chóng, kịp thời tình trạng thiếu vi chất dinh dưỡng. Tăng cường vi chất dinh dưỡng vào thực phẩm là giải pháp trung hạn. Đa dạng hoá bữa ăn là biện pháp cải thiện tình trạng thiếu vi chất dinh dưỡng một cách lâu dài và bền vững. Tuy nhiên, không có giải pháp đơn lẻ nào có thể phòng chống thiếu VCDD một cách hữu hiệu và bền vững.

Nghị định số 09/2016/CP quy định về tăng cường vi chất dinh dưỡng vào thực phẩm đã được Thủ tướng chính phủ phê duyệt ngày 28/01/2016, trong đó quy định về vi chất dinh dưỡng bắt buộc tăng cường vào thực phẩm, cũng như những thực phẩm bắt buộc tăng cường vi chất dinh dưỡng, trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân trong việc tăng cường vi chất dinh dưỡng vào thực phẩm.

Theo nội dung quy định của nghị định này, bốn vi chất dinh dưỡng bắt buộc tăng cường vào thực phẩm bao gồm **I-ốt, sắt, kẽm** và **vitamin A**. Nghị định cũng nêu rõ là những vi chất này phải đáp ứng quy chuẩn kỹ thuật quốc gia tương ứng hoặc phải phù hợp với quy định của pháp luật về an toàn thực phẩm.

Những thực phẩm bắt buộc tăng cường vi chất dinh dưỡng bao gồm:

- Muối dùng để ăn trực tiếp, dùng trong chế biến thực phẩm phải được tăng cường Iốt;
- Bột mì dùng trong chế biến thực phẩm phải được tăng cường sắt và kẽm;
- Dầu thực vật có chứa một trong các thành phần dầu đậu nành, dầu cọ, dầu hạt cải và dầu lạc phải tăng cường vitamin A, trừ dầu thực vật dùng trong chế biến thực phẩm theo phương pháp công nghiệp.

Để thực hiện nghị định của chính phủ, ngày 15/3/2016 Bộ trưởng Bộ Y tế Nguyễn Thị Kim Tiến đã ký quyết định số 852/QĐ-BYT ban hành kế hoạch triển khai thi hành nghị định số 09/2016/NĐ-CP về tăng cường vi chất vào thực phẩm. Bộ Y tế giao cho Cục An toàn thực phẩm, Vụ Pháp chế phối hợp với Viện Dinh dưỡng, Viện Nội tiết Trung ương và Sở Y tế các tỉnh/ thành phố triển khai quyết định này.

Tăng cường vi chất dinh dưỡng vào các thực phẩm thiết yếu là biện pháp đơn giản, có hiệu quả và dễ đạt độ bao phủ cao và có tính bền vững để giảm thiểu sự thiếu hụt các vi chất dinh dưỡng trong bữa ăn hàng ngày. Tuy nhiên, tạo cho người tiêu dùng có nhu cầu tiêu thụ và biết lựa chọn đối với các thực phẩm tăng cường vi chất là điều kiện để thực hiện thành công phòng chống thiếu vi chất dinh dưỡng. Do đó, thanh toán nạn đói tiềm ẩn – phòng chống thiếu vi chất dinh dưỡng là một thách thức về xã hội chứ không chỉ là vấn đề kỹ thuật đơn thuần và việc tăng cường vi chất dinh dưỡng bắt buộc vào thực phẩm là giải pháp về chính sách nhằm cải thiện chất lượng bữa ăn, giảm thiểu tình trạng thiếu vi chất dinh dưỡng đang

được các cơ quan chức năng triển khai thực hiện góp phần nâng cao sức khỏe và chất lượng cuộc sống của người dân Việt Nam.

Ngày vi chất dinh dưỡng (1-2/6) năm nay, để thực hiện bổ sung vitamin A, Viện Dinh dưỡng đã cấp 7.565.000 liều viên nang vitamin A để cho 5.100.000 trẻ từ 6 - 36 tháng tuổi, 800.000 bà mẹ sau đẻ trong vòng 1 tháng được uống bổ sung viên nang vitamin A tại 63 tỉnh/thành. Riêng 22 tỉnh khó khăn (nơi có tỷ lệ suy dinh dưỡng thấp còi cao), đối tượng uống vitamin A liều cao còn được mở rộng đối với trẻ từ 37- 60 tháng tuổi (có 1.000.000 trẻ) và hoạt động tẩy giun sẽ được triển khai cho trẻ từ 24 - 60 tháng tuổi.

Một trong những giải pháp quan trọng trong phòng chống thiếu vi chất dinh dưỡng là tăng cường công tác truyền thông để nâng cao kiến thức và thực hành dinh dưỡng đúng cho toàn dân, khuyến khích sử dụng đa dạng các loại thực phẩm trong bữa ăn hàng ngày, sử dụng thường xuyên các thực phẩm giàu vi chất dinh dưỡng, lựa chọn các thực phẩm tăng cường vi chất dinh dưỡng; thực hiện cho trẻ bú sớm trong vòng 1 giờ đầu sau khi sinh, nuôi trẻ hoàn toàn bằng sữa mẹ trong 6 tháng đầu.

Hãy sử dụng các thực phẩm có bổ sung vi chất dinh dưỡng hàng ngày.

Vi chất dinh dưỡng cần thiết cho tăng trưởng, phát triển trí tuệ, tầm vóc, nâng cao sức khỏe và chất lượng cuộc sống. Để góp phần phòng chống thiếu vi chất dinh dưỡng, hãy thực hiện các khuyến cáo sau đây:

1. Ăn đa dạng và phối hợp nhiều loại thực phẩm, nên lựa chọn các thực phẩm có tăng cường vi chất dinh dưỡng.
2. Cho trẻ bú sớm, bú mẹ hoàn toàn trong 6 tháng đầu và cho trẻ bú đến 24 tháng hoặc lâu hơn.
3. Bữa ăn của trẻ cần các thực phẩm giàu vi chất dinh dưỡng. Thêm mỡ hoặc dầu để tăng hấp thu vitamin A, vitamin D.
4. Trẻ em trong độ tuổi uống vitamin A liều cao 2 lần/ năm. Bà mẹ sau sinh trong vòng một tháng uống một liều vitamin A.
5. Trẻ từ 24 đến 60 tháng tuổi cần uống thuốc tẩy giun 2 lần/ năm. Thực hiện vệ sinh ăn uống, vệ sinh cá nhân, vệ sinh môi trường để phòng chống nhiễm giun.
6. Phụ nữ tuổi sinh đẻ và phụ nữ mang thai cần uống viên Sắt/ axit folic hoặc viên đa vi chất theo hướng dẫn.
7. Trẻ sau 6 tháng và người trưởng thành nên sử dụng sữa và các chế phẩm sữa phù hợp với từng lứa tuổi

Ngày 1-2 tháng 6, hãy đưa trẻ trong độ tuổi đi uống vitamin A tại các điểm uống ở xã, phường.

Thông tin chi tiết xin liên hệ :

Trung tâm Giáo dục Truyền thông dinh dưỡng (VIỆN DINH DƯỠNG)

48b-Tầng Bạt Hồ- Hà Nội

ĐT: (84-4) 3971.3090